

Milan Sudzina

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

ORCID: 0000-0001-9038-8018

DETENČNÉ KONANIE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE**Úvod**

Konanie o prípustnosť prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení (tzv. detenčné konanie)¹ predstavuje obmedzenie osobnej slobody osoby prevzatej do ústavnej zdravotnej starostlivosti a v nej držanej bez jej súhlasu². Rámcovú ochranu osobnej slobody osoby umiestnenej v zdravotníckom zariadení bez jej súhlasu upravuje ustanovenie čl. 17 ods. 6 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) a ustanovenie čl. 8 ods. 6 ústavného zákona č. 23/1991, ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky (ďalej len „Listina základných práv a slobôd“). Podľa ustanovenia čl. 17 ods. 6 Ústavy SR zákon ustanoví, v ktorých prípadoch možno prevziať osobu do ústavnej zdravotníckej starostlivosti alebo ju v nej držať bez jej súhlasu. Takéto opatrenie sa musí do 24 hodín oznámiť súdu, ktorý o tomto umiestnení rozhodne do piatich dní³.

Na túto právnu úpravu nadväzuje osobitná úprava, ktorá sa nachádza v zákone č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“), v ktorom je stanovené, že ústavná starostlivosť môže byť poskytovaná aj na základe rozhodnutia súdu⁴. V tomto právnom predpise sú uvedené dôvody prevzatia osoby do ústavnej zdravotnej starostlivosti bez jej súhlasu. Pôjde o prípady prevzatia do ústavnej zdravotnej starostlivosti, na ktorú sa nevyžaduje informo-

¹ Tento článok vznikol v rámci projektu: *Ochrana ľudských hodnôt v súkromnom práve v kontexte moderných trendov a prebiehajúcej rekodifikácie súkromného práva*, VEGA č. 1/0765/20.

² A. Winterová a kol., *Občiansky súdny rád s vysvetľivkami a judikaturou*, Praha 2005, s. 519.

³ Ústava SR obsahuje prísnejšiu lehotu na rozhodnutie o umiestnení v zdravotníckom zariadení ako Listina základných práv a slobôd, podľa ktorej má súd o umiestnení rozhodnúť do 7 dní.

⁴ M. Števíček, S. Ficová a kol., *Občiansky súdny poriadok. I. diel. Komentár*, Praha 2012, s. 765.

vaný súhlas⁵. Informovaný súhlas nie je potrebné vyžadovať, ak ide o osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie, alebo ak hrozí vážne zhoršenie jej zdravotného stavu⁶.

Podrobnejšiu úpravu priebehu konania o prípustnosť prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení, ktoré je svojím charakterom mimosporovým konaním⁷, obsahuje zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „Civilný mimosporový poriadok“ alebo „CMP“) v ustanovení § 252 a nasl. Detenčné konanie pozostáva z dvoch štádií⁸. V prvom štádiu súd rozhoduje o prípustnosti prevzatia osoby umiestnenej v zdravotníckom zariadení bez jej súhlasu. Civilný mimosporový poriadok zavádza pre túto osobu osobitné označenie. Táto osoba sa nazýva umiestnený. V tomto štádiu súd rozhoduje, či sa prevzatie umiestneného do zdravotníckeho zariadenia uskutočnilo z dôvodu, ktorý je v súlade so zákonom⁹. Ak v prvom štádiu súd rozhodne, že prevzatie bolo prípustné, po právoplatnosti tohto rozhodnutia obligatórne nasleduje druhé štádium, v ktorom súd rozhoduje o prípustnosti držania v zdravotníckom zariadení¹⁰.

Prevzatie do zdravotníckeho zariadenia

Pre začatie detenčného konania platí, že ak sa konanie nezačalo na návrh (ak nebol podaný návrh na začatie konania), súd začne konanie z úradnej povinnosti (princíp oficiality).

Aktívne procesne legitimovanou osobou na podanie návrhu na začatie detenčného konania je umiestnený. Plnoletý umiestnený môže podať návrh na začatie konania aj vtedy, ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Ak umiestnený nie je plnoletý, môže v jeho mene podať návrh na začatie konania jeho zákonný zástupca. Vzhľadom na to, že detenčné konanie je možné začať aj bez návrhu, aktívne procesne legitimovanou osobou na podanie návrhu na začatie detenčného konania je aj prokurátor¹¹.

V návrhu na začatie detenčného konania je potrebné opísať skutočnosti, ktoré svedčia o prevzatí do zdravotníckeho zariadenia, uviesť skutočnosť, že k tomu došlo bez súhlasu umiestneného (jeho zákonného zástupcu) alebo umiestnený svoj súhlas odvolal, kedy došlo k prevzatí do zdravotníckeho zariadenia

---

⁵ R. Smyčková, M. Števček, M. Tomašovič, A. Kotrecová a kol., *Civilný mimosporový poriadok. Komentár*, Bratislava 2017, s. 823.

⁶ M. Števček a kol., *Civilné právo procesné*, Bratislava 2010, s. 430.

⁷ M. Števček, S. Ficová, J. Baricová, S. Mesiarkinová, J. Bajánková, M. Tomašovič a kol., *Civilný sporový poriadok. Komentár*, Praha 2016, s. 81.

⁸ Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 228/2007 z 28. februára 2008.

⁹ A. Winterová a kol., *Civilní právo procesní*, Praha 2011, s. 389.

¹⁰ M. Kindl, A. Šíma, O. David, *Občanské právo procesní*, Plzeň 2005, s. 252.

¹¹ J. Mazák, *Základy občianskeho procesného práva*, Bratislava 2004, s. 224.

bez súhlasu, prípadne kedy došlo k obmedzeniu vo voľnom pohybe umiestneného, ktorý bol prijatý do zdravotníckeho zariadenia s informovaným súhlasom, alebo k obmedzeniu v jeho styku s vonkajším svetom. Obsahom petitu bude návrh na vyslovenie nezákonnosti prevzatia umiestneného do zdravotníckeho zariadenia¹².

Princíp oficiality sa prejavuje v tom, že ak sa detenčné konanie nezačalo už skôr na návrh, súd začne konanie bez návrhu, a to na základe oznámenia zdravotníckeho zariadenia, v ktorom je osoba umiestnená z dôvodov uvedených v zákone o zdravotnej starostlivosti. Toto oznámenie sa považuje za podnet na začatie konania. V tomto prípade sa konanie začne vydaním uznesenia súdu o začatí konania. K oznámeniu je potrebné doložiť aj lekársku správu o zdravotnom stave umiestneného¹³. Nie je vylúčené, že podnet na začatie konania podá osoba blízka umiestnenému.

Civilný mimosporový poriadok upravuje notifikačnú (oznamovaciu) povinnosť zdravotníckeho zariadenia¹⁴. Zdravotnícke zariadenie, v ktorom je osoba umiestnená z dôvodov uvedených v zákone o zdravotnej starostlivosti, je povinné oznámiť súdu prevzatie umiestneného (bez súhlasu, súhlas bol odvolaný, následné obmedzenie voľného pohybu)¹⁵. Zdravotnícke zariadenie je povinné splniť notifikačnú povinnosť v lehote 24 hodín. Zmeškanie lehoty nie je možné odpustiť¹⁶. Krátka lehota má obmedziť zásahy do osobnej slobody osoby umiestnenej v zdravotníckom zariadení.

Príslušnosť súdu v detenčnom konaní

Na detenčné konanie je vecne príslušný okresný súd. Miestna príslušnosť sa v konaní o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení spravuje podľa miesta, kde sa nachádza zdravotnícke zariadenie, ktoré prevzalo umiestneného do zdravotnej starostlivosti bez jeho súhlasu. V nadväznosti na to podľa Civilného mimosporového poriadku platí, že na konanie o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení je miestne príslušný súd, v ktorého obvode je toto zdravotnícke zariadenie. Ide o výlučnú miestnu príslušnosť¹⁷. Kritériá rozhodujúce pre založenie príslušnosti súd skúma v čase začatia konania a takto stanovená príslušnosť trvá počas celého konania (zásada *perpetuatio fori*)¹⁸.

¹² M. Kindl, A. Šíma, O. David, *Občianske právo...*, s. 252.

¹³ Stanovisko Občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. Cpjn 29/2006.

¹⁴ R 33/2007.

¹⁵ R 48/1993.

¹⁶ Rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 79/1993 z 15. septembra 1993.

¹⁷ A. Bajcura a kol., *Občianske procesné právo*, Bratislava 1995, s. 135.

¹⁸ S. Ficová, M. Števec a kol., *Občianske súdne konanie*, Praha 2010, s. 86.

Účastníci detenčného konania

Subjektami detenčného konania sú predovšetkým účastníci konania. V zmysle platnej právnej úpravy má postavenie účastníka konania umiestnený a zdravotnícke zariadenie. Umiestneným je fyzická osoba, ktorá je prevzatá do zdravotníckeho zariadenia z dôvodov uvedených v zákone o zdravotnej starostlivosti. Umiestneným môže byť osoba plnoletá aj maloletá¹⁹. Ak je umiestnený plnoletou osobou, má v detenčnom konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu aj v tom prípade, ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Nie je rozhodujúce, či umiestnený nadobudol plnoletosť dovŕšením osemnásteho roku veku alebo uzavretím manželstva s povolením súdu v prípade maloletého staršieho ako šestnásť rokov.

Zdravotníckym zariadením je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý je definovaný zákonom č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Postavenie účastníka konania môže mať aj blízka osoba. Blízka osoba nie je účastníkom detenčného konania priamo zo zákona (*ex lege*). Blízka osoba sa môže stať účastníkom konania na základe rozhodnutia súdu. Blízka osoba je oprávnená navrhnúť, aby ju súd pribral ako účastníka do konania. Súd návrhu vyhovie, ak sú kumulatívne splnené dve podmienky. Ak to súd považuje za účelné pre vedenie konania a ochranu umiestneného. V tomto prípade súd priberie do konania osobu blízku umiestnenému ako účastníka konania.

Ďalšími subjektami konania môžu byť zákonný zástupca umiestneného, procesný opatrovník umiestneného, zástupca umiestneného na základe plnomocenstva, dôverník, znalec, svedok. V súlade s ustanovením § 13 ods. 1 CMP môže do začatého detenčného konania vstúpiť aj prokurátor. Ak je umiestnený maloletý, koná za neho zákonný zástupca. Súd ustanoví procesného opatrovníka umiestnenému, ak nemá iného zástupcu²⁰.

Priebeh detenčného konania

Predmetom prvého štádia je rozhodovanie súdu o prípustnosti prevzatia umiestneného do zdravotníckeho zariadenia. Aby zásahy do osobnej slobody umiestneného, ktorý bol prevzatý do zdravotníckeho zariadenia bez jeho súhlasu, boli minimálne, v tomto štádiu rozhoduje súd menej formálne a v krátkych lehotách²¹. Súd skúma, či umiestnený bol prevzatý do zdravotníckeho zariadenia z dôvodu, ktorý je upravený v zákone o zdravotnej starostlivosti.

¹⁹ E. Horváth, A. Andrášiová, *Civilný mimosporový poriadok. Komentár*, Bratislava 2016, s. 359.

²⁰ Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 228/2007 z 28. februára 2008.

²¹ J. Bureš, J. Drápal, Z. Krčmář a kol., *Občanský soudní řád. Komentář. I. Díl*, Praha 2006, s. 939.

Ochrana práv umiestneného sa v detenčnom konaní realizuje prostredníctvom osobitnej poučovacej povinnosti súdu (manudukčná povinnosť). Súd je povinný poučiť umiestneného o jeho procesných právach a povinnostiach, t. j. aké práva mu priznávajú a aké povinnosti mu ukladajú procesnoprávne predpisy²². Súd nepoučuje umiestneného o právach a povinnostiach vyplývajúcich z hmotného práva. Poučí ho najmä o práve zvoliť si zástupcu. Súd je povinný poučiť ho aj o iných procesných právach, napr. o práve zvoliť si dôverníka²³. Súd by mal realizovať poučovaciu povinnosť predovšetkým v úvodnej fáze detenčného konania. Avšak platí, že umiestnený má byť poučený v čase, kedy to bude potrebné v závislosti od stavu a priebehu detenčného konania²⁴.

V detenčnom konaní sa môže zúčastniť aj dôverník. Jeho účasť v konaní nie je obligatórna. Dôverník je subjektom (nie účastníkom) detenčného konania, ktorý má prispieť k realizácii procesných práv umiestneného. Dôverník nie je zástupcom umiestneného. Účasť dôverníka má smerovať k neformálnemu priebehu detenčného konania s cieľom zabezpečenia účinného prístupu umiestneného k spravodlivosti²⁵. Právo na účasť dôverníka v detenčnom konaní vyplýva z Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím²⁶. Jeho úlohou je morálna podpora umiestneného v priebehu detenčného konania.

V konaní súd postupuje v súlade s vyšetrovacím princípom a princípom materiálnej pravdy. Úlohou súdu je v súčinnosti s účastníkmi konania zistiť skutočný stav veci. Prvá fáza detenčného konania je z hľadiska dokazovania zameraná na preukázanie existencie zákonného dôvodu prevzatia do zdravotníckeho zariadenia. Súd vykoná dôkazy potrebné na posúdenie, či k prevzatiu došlo zo zákonných dôvodov. Existencia hmotnoprávných dôvodov existencie detencie sa dokazuje predovšetkým výsluchom umiestneného a s oboznámením sa s názorom ošetrojúceho lekára²⁷ a so zdravotnou dokumentáciou umiestneného. Súd môže vykonať aj iné dôkazy (z prostredia umiestneného). Súd môže uskutočniť aj výsluch iných osôb, ktoré môžu objasniť stav veci. V súlade s tým sa môže oboznámiť aj s názorom blízkych osôb umiestneného. Ak o to požiada umiestnený, súd ho vyslúchne vždy.

Uskutočnenie výsluchu umiestneného je garanciou jeho základného práva na spravodlivý proces podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd²⁸. Výsluch umiestneného súd uskutoční spôsobom,

²² Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21 Cdo 3676/2007 z 19. júna 2008.

²³ Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9CoP/64/2016 z 12. januára 2017.

²⁴ Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21 Cdo 3676/2007 z 19. júna 2008.

²⁵ Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9CoP/64/2016 z 12. januára 2017.

²⁶ Pre Slovenskú republiku nadobudol Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a Opčný protokol k Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím platnosť 25. júna 2010. (Oznámenie MZV SR č. 317/2010 Z. z.).

²⁷ Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/619/2014 z 19. augusta 2015.

²⁸ A. Winterová a kol., *Civilní právo...*, s. 389.

ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na jeho zdravotný stav²⁹. Ak je výsluch na ujmu jeho zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť (napr. umiestnený ja ťažko duševne chorý, je v kóme). Súd v takom prípade umiestneného vzhľadom na³⁰. Od tohto úkonu súd nemôže upustiť. Súd sa má prostredníctvom toho priamo vizuálne presvedčiť v zdravotníckom zariadení, kde sa umiestnený nachádza, že výsluch umiestneného nie je možný³¹.

Rozhodnutie v detenčnom konaní

V prvom štádiu súd rozhoduje, či k prevzatíu umiestneného do zdravotníckeho zariadenia došlo v súlade so zákonom. O prípustnosti prevzatia umiestneného do zdravotníckeho zariadenia súd rozhoduje bez pojednávania. Z hľadiska formy rozhodnutia rozhoduje súd uznesením. Súd je povinný vydať uznesenie do piatich dní od obmedzenia osobnej slobody umiestneného³². Proti uzneseniu je prípustný riadny opravný prostriedok, ktorým je odvolanie.

V prípade zistenia existencie dôvodov prevzatia umiestneného do zdravotníckeho zariadenia, súd vydá uznesenie o prípustnosti prevzatia. Toto uznesenie súd vydá, ak k prevzatíu došlo v súlade so zákonom. Aj keď súd rozhodol, že prevzatie umiestneného do zdravotníckeho zariadenia bolo prípustné, zdravotnícke zariadenie je vždy oprávnené umiestneného prepustiť³³. Dôvodom je skutočnosť, že po rozhodnutí súdu o prevzatíu umiestneného do zdravotníckeho zariadenia môže dôjsť k zlepšeniu zdravotného stavu tejto osoby.

Ak sa v konaní v rámci procesu dokazovania nepreukáže existencia dôvodov detencie, ktoré vyplývajú zo zákona o zdravotnej starostlivosti, vo výrokovej časti uznesenia súd uvedie, že prevzatie do zdravotníckeho zariadenia je neprípustné. Zdravotnícke zariadenie je povinné po vydaní rozhodnutia súdu o neprípustnosti prevzatia umiestneného okamžite prepustiť. Ak sa súd dozvie, že umiestnený, ktorý bol prevzatý bez svojho súhlasu do zdravotníckeho zariadenia, svoj súhlas dodatočne udelil, odpadne tým predmet konania a súd konanie zastaví³⁴.

Súd je povinný doručiť uznesenie umiestnenému v zdravotníckom zariadení do 24 hodín od jeho vydania, najneskôr však do piatich dní od obmedzenia jeho osobnej slobody. Uznesenie sa doručuje účastníkom do vlastných rúk. S ohľadom na zdravotný stav umiestneného zákon stanovuje, že umiestnenému sa má

²⁹ S. Ficová, M. Števec a kol., *Občianske súdne...*, s. 86.

³⁰ Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 228/2007 z 28. februára 2008.

³¹ Stanovisko občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. Cpjn 201/2015 z 13. apríla 2016.

³² Rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 79/1993 z 15. septembra 1993.

³³ Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoP/66/2013 z 26. júla 2013.

³⁴ PR 6/1997.

obligatórne doručiť len meritórne rozhodnutie. Ostatné písomnosti v detenčnom konaní súd nemusí doručovať umiestnenému. Avšak ak umiestnený požiada, aby mu súd doručoval všetky písomnosti v konaní, bude mu súd doručovať aj iné písomnosti ako rozhodnutie vo veci samej.

Držanie v zdravotníckom zariadení

Ak v prvom štádiu súd rozhodol, že prevzatie umiestneného do zdravotníckeho zariadenia bolo prípustné, po právoplatnosti tohto rozhodnutia nasleduje druhé štádium. V tomto štádiu súd rozhoduje o prípustnosti držania umiestneného v zdravotníckom zariadení. Zatiaľ čo v prvej fáze súd rozhodoval o tom, či umiestnený bol prevzatý do zdravotníckeho zariadenia z dôvodu vymedzeného v zákone o zdravotnej starostlivosti, predmetom druhej fázy je rozhodovanie o trvaní detencie³⁵. Z pravidla, že po prvom štádiu obligatórne nasleduje druhé štádium, platí výnimka. K druhému štádiu nedôjde, ak po rozhodnutí súdu o prípustnosti prevzatia zdravotníckeho zariadenia prepustí umiestneného.

Vecná a miestna príslušnosť súdu sa v konaní o prípustnosti držania v zdravotníckom zariadení nemení. Na rozdiel od prvej fázy druhá fáza prebieha obligatórne s pojednávaním a súd nariaďuje znalecké dokazovanie³⁶. Súd ustanoví znalca na zistenie zdravotného stavu umiestneného. Úlohou znalca je vyjadrenie o tom, či držanie umiestneného v zdravotníckom zariadení je alebo nie je potrebné. Súd vyslúchne znalca. Súd vykoná aj iné dôkazy z prostredia umiestneného (napr. výsluch blízkych osôb). Súd musí vyslúchnuť umiestneného aj v druhom štádiu konania. Ak je výsluch umiestneného na ujmu jeho zdravotného stavu, súd môže od tohto výsluchu upustiť. Súd v takom prípade umiestneného vzhľadne³⁷.

Z hľadiska formy rozhodnutia rozhoduje súd v merite veci aj v druhom štádiu uznesením. Uznesenie o prípustnosti držania v zdravotníckom zariadení musí byť vydané do troch mesiacov od právoplatnosti uznesenia o prípustnosti prevzatia do zdravotníckeho zariadenia. Proti uzneseniu je prípustný opravný prostriedok (odvolanie). Ak v rámci dokazovania bude preukázaná skutočnosť, že existuje dôvod na držanie umiestneného v zdravotníckom zariadení, vo výrokovej časti uznesenia súd uvedie, že držanie umiestneného v zdravotníckom zariadení je prípustné. Súd vo výroku uznesenia uvedie dobu, počas ktorej má trvať držanie umiestneného v zdravotníckom zariadení³⁸. Táto doba nesmie byť dlhšia ako

³⁵ M. Števíček, S. Ficová a kol., *Občiansky súdny poriadok...*, s. 765.

³⁶ A. Winterová a kol., *Občianský súdny rád...*, s. 519.

³⁷ E. Horváth, A. Andrášiová, *Civilný mimosporový poriadok...*, s. 359.

³⁸ R. Smyčková, M. Števíček, M. Tomašovič, A. Kotrecová a kol., *Civilný mimosporový poriadok...*, s. 823.

jeden rok od právoplatnosti uznesenia o prípustnosti držania v zdravotníckom zariadení. Ak by doba držania nebola v uznesení uvedená, platí maximálna zákonom stanovená doba 1 roka od právoplatnosti uznesenia o prípustnosti držania v zdravotníckom zariadení.

Ak v rámci dokazovania nebude preukázaná skutočnosť, že existuje dôvod na držanie umiestneného v zdravotníckom zariadení, súd vo výrokovej časti uznesenia uvedie, že držanie umiestneného v zdravotníckom zariadení je neprípustné. Zdravotnícke zariadenie je povinné umiestneného okamžite prepustiť.

Ďalšie držanie v zdravotníckom zariadení

Aby nedochádzalo k zneužívaniu inštitútu detenčného konania k tomu, aby bol niekto v rozpore so zákonom bez svojho súhlasu držaný v zdravotníckom zariadení, Civilný mimosporový poriadok stanovuje, že po uplynutí doby držania stanovenej v uznesení súdu o prípustnosti držania, resp. po uplynutí doby stanovenej Civilným mimosporovým poriadkom musí súd opakovane rozhodovať o prípustnosti ďalšieho držania umiestneného v zdravotníckom zariadení³⁹. O prípustnosti ďalšieho držania umiestneného v zdravotníckom zariadení sa rozhoduje v novom konaní. Opakované rozhodovanie súdu o ďalšom držaní umiestneného v zdravotníckom zariadení je zárukou ochrany základného práva na osobnú slobodu osoby umiestnenej v zdravotníckom zariadení bez jej súhlasu⁴⁰.

V rámci konania o prípustnosti ďalšieho držania je zdravotnícke zariadenie vždy oprávnené umiestneného prepustiť. Zdravotnícke zariadenie tak urobí vtedy, ak došlo k zlepšeniu zdravotného stavu, v dôsledku čoho pominuli dôvody detencie stanovene v zákone o zdravotnej starostlivosti⁴¹. Ak súd v konaní o prípustnosti ďalšieho držania rozhodne, že držanie v zdravotníckom zariadení je neprípustné (pominuli dôvody detencie vyplývajúce zo zákona), zdravotnícke zariadenie je povinné umiestneného okamžite prepustiť. Ak súd rozhodne, že ďalšie držanie v zdravotníckom zariadení je prípustné, môže zároveň ďalším výrokom v uznesení vysloviť, že nový návrh na začatie konania o prípustnosti ďalšieho držania možno podať najskôr po uplynutí lehoty troch mesiacov. Účelom je zabrániť podávaniu šikanózných návrhov na začatie konania o prípustnosti ďalšieho držania umiestneného v zdravotníckom zariadení⁴².

³⁹ E. Horváth, A. Andrášiová, *Civilný mimosporový poriadok...*, s. 373.

⁴⁰ Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/330/2014 z 26. augusta 2014.

⁴¹ E. Horváth, A. Andrášiová, *Civilný mimosporový poriadok...*, s. 371.

⁴² R. Smyčková, M. Števček, M. Tomašovič, A. Kotrecová a kol., *Civilný mimosporový poriadok...*, s. 852.

Záver

Dôvodom pre zakotvenie právnej úpravy konania o prípustnosť prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení v Civilnom mimosporovom poriadku je zabezpečenie ochrany osobnej slobody osoby prevzatej do ústavnej zdravotnej starostlivosti a v nej držanej bez jej súhlasu. Cieľom je dosiahnuť stav, aby nedochádzalo k zneužitiu ústavnej starostlivosti tým, že by bol niekto v rozpore so zákonom bez jeho súhlasu prijímaný do zdravotníckeho zariadenia, v ňom držaný a ponechávaný⁴³. Preto o zákonnosti dôvodov prevzatia do ústavnej starostlivosti a držania v zdravotníckom zariadení rozhoduje súd v detenčnom konaní. Prevzatie osoby do zdravotníckeho zariadenia bez jej súhlasu je vážnym zásahom do základného práva na osobnú slobodu⁴⁴. Preto je predmetom súdnej kontroly v rámci detenčného konania s cieľom zabrániť zneužitiu tohto inštitútu.

Bibliografia

- Bajcura, A. a kol., *Občianske procesné právo*, Bratislava 1995.
- Bureš J., Drápal J., Krčmář Z. a kol., *Občianský soudní řád. Komentář. I. Díl*, Praha 2006.
- Ficová S., Števec M. a kol., *Občianske súdne konanie*, Praha 2010.
- Horváth E., Andrášiová A., *Civilný mimosporový poriadok. Komentár*, Bratislava 2016.
- Kindl M., Šíma A., David O., *Občianské právo procesní*, Plzeň 2005.
- Mazák J., *Základy občianskeho procesného práva*, Bratislava 2004.
- Smyčková R., Števec M., Tomašovič M., Kotrecová A. a kol., *Civilný mimosporový poriadok. Komentár*, Bratislava 2017.
- Števec M. a kol., *Civilné právo procesné*, Bratislava 2010.
- Števec M., Ficová S. a kol., *Občiansky súdny poriadok. I. díl. Komentár*, Praha 2012.
- Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok. Komentár*, Praha 2016.
- Winterová A. a kol., *Civilní právo procesní*, Praha 2011.
- Winterová A. a kol., *Občianský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou*, Praha 2005.

Resume

Autor v článku nazvanom *Detenčné konanie v Slovenskej republike* analyzuje problematiku konania o prípustnosť prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení. V príspevku je pozornosť venovaná dôvodom, princípom a samotnému priebehu detenčného konania. Cieľom tohto príspevku je prostredníctvom analytickej metódy podrobne sa zaoberať právami a povinnosťami osoby, ktorá je prevzatá a držaná v zdravotníckom zariadení a predovšetkým ochranou jej osobnej slobody.

Kľúčové slová: detenčné konanie, civilné právo procesné, právny poriadok Slovenskej republiky

⁴³ Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/330/2014 z 26. augusta 2014.

⁴⁴ M. Števec, S. Ficová a kol., *Občiansky súdny poriadok...*, s. 765.

THE DETENTION PROCEEDINGS IN THE SLOVAK REPUBLIC

Summary

In the article entitled *The Detention Proceedings in the Slovak republic*, the author analyzes the issue of proceedings for the admissibility of taking and holding in a medical facility. The article pays attention to the reasons, principles and course of the detention proceedings. The aim of this article is through the analytical method to deal in detail with the rights and obligations of a person taken over and held in a medical facility and in particular the protection of his personal freedom.

Keywords: detention proceedings, civil procedural law, legal order of the Slovak republic